

Malmö högskola, Bibliotek,

Sara Kjellberg, Kristina Ericson, Linda Karlsson, Carina Olsson, Pablo Tapia Lagunas, Eva Tornbjær, Martina Vall,

PM

Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande

Executive summary

Doktorander i fokus

Biblioteket arrangerade under många år en kurs i vetenskaplig informationssökning för doktorander. 2015 bestämde vi oss för att ta en paus och undersöka hur vi kunde utveckla doktorandstödet ytterligare. Olika ämnen skiljer sig åt i struktur och upplägg, och vi ville ta större hänsyn till disciplinära förutsättningar än vad vi gjort tidigare.

Under 2015 startades därför ett ettårigt projekt på biblioteket, *BIT:s doktorandstöd i nya former*. Målet var att förstå hur bibliotekets stöd till forskarutbildningarna kan utformas, baserat i doktorandernas sammanhang.

Doktorander är olika

Doktorander är både studenter och forskare. De forskar och bidrar till kunskapsproduktionen på lärosätet samtidigt som de utbildar sig till just forskare. Övergripande lärandemål bestäms i högskoleförordningen, men det finns ändå inte *en* utbildning som alla doktorander följer på samma sätt. Det är därför bättre att tala om forskarutbildningar i plural. Ämnestraditioner väger tungt och har bland annat betydelse för vem som väljer avhandlingsämne, om avhandlingen är en monografi eller sammanläggning och om den skrivs på svenska eller engelska. Forskarutbildningarna kan också organiseras på olika vis. Anställningsformerna ser inte likadana ut överallt och det krävs olika antal kurspoäng utöver avhandlingsarbetet för att examineras som doktor. Dessa olikheter var något vi ville ta fasta på när det nya doktorandstödet skulle konstrueras.

Att skapa förändring

Projektgruppen har inspirerats av aktionsforskning. Det innebär att man i olika steg kartlägger en situation, formulerar frågor, planerar för en handling och sedan genomför den. Delaktighet är en viktig komponent och aktionsforskning är både praktisknära och förändringsinriktad. Eftersom doktoranderna var målgruppen för

projektet, arbetade vi för att involvera både dem och andra utanför biblioteket i verksamhetsutvecklingen. Vår metod var iterativ, det vill säga vi upprepade, utvärderade och förändrade momenten efter hand. Inom projektet hann vi genomföra och utvärdera aktiviteter för doktorander och även starta nya iterationer av aktiviteter innan projektet tog slut.

Bakgrundskunskaper fick vi på flera sätt. Vi gjorde en allmän kartläggning av doktoranders situation och behov genom att läsa in oss på aktuell forskning och tidigare rapporter om doktorandstöd på bibliotek. Dessutom lärde vi oss mer om doktorandernas villkor specifikt på Malmö högskola. För att få en samlad bild träffade vi nyantagna doktorander, representanter för kåren, handledarkollegiet, forskningsutskottet med flera.

Design av bibliotekets stödstruktur

Resultatet av vårt arbete är en flexibel stödstruktur med olika aktiviteter som kan förändras efter behov. För att det ska bli tydligt vad vi erbjuder doktorander har vi skapat följande:

- En karta som fungerar som internt stöd, med en sammanfattning av vad vi kan erbjuda inom olika områden:
 - Introduktion
 - Tillgång till informationsresurser
 - Informationssökning
 - Vetenskaplig kommunikation
 - Referenshantering
 - Forskningsdata
- En plattform i form av en webbsida där aktiviteterna kommuniceras, eftersom vi tycker det är viktigt med en överskådlig presentation. Här finns också en direkt länk till anmälan.
- En ny rutin där alla nyantagna doktorander kontaktas och erbjuds en introduktion till bibliotekets service och tjänster.

Aktiviteterna i stödstrukturen utformas sedan så att biblioteket kan stödja forskarstudentens lärande på flera plan, såväl individuellt som i grupp. Lärandet sker också i olika former, exempelvis genom workshops, seminarier, handledningar med mera.

Det är inte heller nödvändigt att samma stöd kommer vid samma tidpunkt i forskarutbildningen för varje doktorand. Däremot ska det vara möjligt för doktoranden att lätt ta reda på vad som erbjuds för att skapa sin egen process och progression. Ordningsföljden för alla komponenterna i strukturen är inte logisk, även om det finns relationer dem emellan och vissa aktiviteter vinner på att bygga på varandra.

Organisation av doktorandstödet

Eftersom vi vill stödja doktorandernas lärande, förankras arbetet i ett särskilt arbetslag som organisatoriskt ligger under team undervisning. Arbetslag Forskarutbildning (FU) ansvarar för utbud, kommunikation, utvärdering och uppföljning. I övrigt har gruppen framför allt en samordnande roll och delegerar arbetet till den del av biblioteket som har kompetensen när det gäller en viss aktivitet. Genom att gå från en årlig kurs som var fokuserad på informationsökning med ett fåtal involverade bibliotekarier, till en stödstruktur med ett tematiskt utbud, kan en större del av bibliotekets expertis utnyttjas.

Sammanfattande reflektion

Vi har utöver vikten av att synliggöra bibliotekets utbud tagit fasta på olikheterna mellan discipliner och bredden av stöd inom biblioteksverksamheten. Det är viktigt att ha en specialiserad och individnära support med en tydlig förankring i forskarutbildning som utbildning och inte enbart se bibliotekets forskarstöd som synonymt med publicering.

Eftersom doktoranderna i olika hög utsträckning är på plats i Malmö, och ofta har ett pressat schema, behöver vi också fundera på hur vi kan erbjuda vårt stöd mer oberoende av tid och plats.